23.10.2025

Rahoitusmarkkinaosasto

Eduskunnan Perustuslakivaliokunnalle

Perustuslakivaliokunnan lisäselvityspyyntö hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 64/2025 vp)

Vastaus Perustuslakivaliokunnan lisäselvityspyyntöön koskien valtion eri takaus- ja takuuvastuiden kirjaamista osaksi valtionvelkaa

Taustaa

Finnveran kokonaislainsäädännön uudistukseen liittyvä hallituksen esitys (HE 64/2025 vp) on ollut perustuslakivaliokunnan käsittelyssä ja valiokunta on pyytänyt lisäselvitystä koskien valtion eri takaus- ja takuuvastuiden kirjaamista osaksi valtionvelkaa: millainen on nykytilanne ja miten se suhtautuu asian kirjaamiseen muissa EU-maissa sekä siitä, milloin ja miten nyt ehdotetut vastuut mahdollisesti kirjataan osaksi valtionvelkaa.

Vastaus lisäselvityspyyntöön

Tilastokeskuksen ylläpitämässä kansantalouden tilinpidossa valtionvelkaan tilastoidaan tällä hetkellä asuntorahoituksen korkotukilainakantaan kuuluvat lainat, joihin on valtion takaus, sekä Finnveran kotimaisen toiminnan lainat, jotka kuuluvat valtion myöntämän luotto- ja takaustappiositoumuksen piiriin.

Tilastokeskuksen tilastojen laadinta perustuu kansantalouden tilinpitoa säätelevään EU-asetukseen (EU asetus 549/2013) ja EDP-asetukseen (EU asetus 479/2009 ja sen muutettu versio 679/2010) sekä Eurostatin täydentävään ohjeistukseen (Manual on government debt and deficit 2022). Tilastoinnin osalta ei ole mahdollista saada ennakkotietoja tulevista tulkinnoista, joten kommenteissa otetaan kantaa vain nykyiseen tulkintaan.

Tilastokeskus vastaa lainsäädäntökokonaisuuden tulkinnasta Suomessa. Komissio ja sen pääosasto Eurostat puolestaan vastaavat siitä, että lainsäädäntöä sovelletaan ja tulkitaan yhtenevästi EU-alueella. Eurostat tekee jäsenmaihin säännöllisiä tarkastusvierailuja, joissa yhtenäistä tulkintaa sekä lainsäädännön ja ohjeistusten noudattamista tarkastetaan.

Asuntorahoituksen takausvastuista korkotukilainojen takausvastuu on tilastoitu valtionvelkaan vuodesta 2022 lähtien. Tilastokeskuksen tilastojen mukaan julkisyhteisöjen velkaan kohdistui korkotukilainoista vastuuta 31.12.2024 noin 18,6 miljardia euroa, josta valtiosektorin osuus oli 11,2 miljardia euroa.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
registratorskontoret.fm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Voimassa olevien eduskunnan myöntämien valtuuksien puitteissa myönnetyistä Finnveran voimassa olevista vastuista tilastoidaan osaksi valtionvelkaa tällä hetkellä ainoastaan valtion tappiokorvaussitoumuksen piirissä oleva suora kotimainen luotonanto yrityksille. Valtion luotto- ja takaustappiositoumus koskee käytännössä Finnveran kotimaista luotto- ja takauskantaa, mutta näistä vain luottokanta tilastoidaan valtionvelkaan. Tappiokorvaussitoumuksella valtio korvaa Finnveralle 50–80 prosenttia sitoumuksen alaisista luotto- ja takaustappioista. Valtionvelkaan tilastoidaan koko kotimaanrahoituksen luottojen vastuukanta, johon edellä mainittu tappiokorvaus on myönnetty eikä vain tappiokorvauksen kattamaa prosenttiosuutta vastuista. Muita Finnveran vastuita, kuten takaus- tai takuuvastuita ei Tilastokeskukselta saadun tiedon mukaan sisälly valtionvelkaan.

Valtion tilinpäätösraportoinnin mukaan Finnveran kotimaanrahoituksen lainojen ja takausten sekä vientitakuiden ja -takausten sekä erityistakausten vastuukanta oli 30.6.2025 yhteensä noin 20,3 miljardia euroa. Lisäksi Finnveran varainhankinnalle annettujen valtiontakausten kanta oli 11,7 miljardia euroa. Finnveralta saatujen tietojen mukaan tappiokorvaussitoumuksen piiriin kuuluvat kotimaan rahoituksen lainojen voimassa olevat vastuut olivat kesäkuun 2025 lopussa 1,2 miljardia euroa.

Finnveraa koskevan kokonaislainsäädännön uudistuksen yhteydessä ei ole esitetty muutoksia kotimaan rahoituksen luotonannon tappiokorvaussitoumukseen, joten tilastoinnin pysyessä muuten ennallaan lasketaan kyseinen erä edelleen valtionvelkaan. Kokonaislainsäädännön uudistuksen myötä rahoitus kotimaisiin vientiä edistäviin investointeihin tehdään jatkossa kotimaanrahoituksen puolelta, jolloin kyseinen erä olisi myös tappiokorvauksen piirissä. Kotimaisiin vientiä edistäviin investointeihin on myönnetty tällä hetkellä takuita, joten mikäli rahoitus myönnetään jatkossakin takuina, se ei lukeutuisi tilastoinnissa valtionvelaksi. Valtionvelkatilastointiin voisi tulla nykytulkinnan mukaisesti lisää vastuita, mikäli Finnvera myöntäisi tulevaisuudessa enemmän kotimaisia lainoja, joissa on valtion tappiokorvaussitoumus.

Finanssineuvos, yksikön päällikkö Sakari Lehtiö

Erityisasiantuntija Helka Liu